

A kincses ládánk titkai

Amikor a versenyre beiratkoztunk nem sokat tudtunk falunkról, minden nagy titok volt számunkra, ezért elindultunk felkeresni a telepeseket és azok utódait, ahonnan próbáltuk teleszedni kincses ládánkat. Volt ahol csak történeteket hallottunk, volt ahol régi tárgyakat is találtunk.

Rácz Franciska Hermina vagyok újmosnicai telepes leszármazottja. Űknagyapám Kiss Janos (kép 1) Nagyszalontáról jött és vegyes boltja volt feleségével, Tóth Herminával (kép 2), aki a zsigardi Ecseny faluból jött, ők földművesek is voltak.

Erdei Melinda vagyok, én Bálint Sándor és Kulcsár Etel leszármazottja vagyok. Űseim Orosházáról jöttek és földművesek voltak. (kép3)

Szakál Tímea vagyok, itt a képen az én Űknagyapám látható, aki huszár volt. Ű Gyomárról jött. (kép)

A XIX. század elején a magyar nyelv és kultúra szépen terjedt Temesváron. De ha elhagytuk a várost a magyar szó már olyan ritka, mint a fehér holló.

Ezt látva a kormány telepesítéssel igyekezett Temesvár körül. Újmosnica, Újszentes után a második telepesítési kísérlet volt, temesvári gyárváros szélén a Buziási úton át a magyar kincstár birtokán erdőirtás során.

Telepesekül csak a magyar kiscgazdák jöhettek. A földművesek mellett kisiparosok is. A falut el kellett látni templommal, iskolával is.

A legtöbb telepes Békés megyéből érkezett: Gyuláról, Gyulaváriról, Gyomárról de jöttek Nagyszalontáról és Szentesről is.

Telepeseink ősszel vették át földjeiket. Az őszi munkálatok elvégzése végett, de az új faluba csak 1904 tavaszán költöztek be.

Elsétáltunk a temetőbe és megnéztük a régi sírokat, ahol őseink nyugszanak. Az első telepesekről készült kép nagyon megható volt számunkra, a templom, amely 1906.-ban készült el és még ma is nagyon szép, a hősök oszlopa (régen és most). Ilyenek voltak a kincstári házak. A legkorosabb 95 éves Tóth Sára nénit felkerestük és beszélgettünk vele. A legfiatalabb a falunkban Laszlavik Erik aki 2011 szeptember 11-én jött világra. Régi hagyomány volt a falunkban, hogy az újszülöttet és kismamáját meglátogatták az ismerősök és rokonok, ez alkalommal ebédet is vittek a család számára (kép). Mi is elmentünk babalátogatóba.

Még más hagyományokat is megismertünk.

Meglepett bennünket, amikor a nénikék finom süteményekkel kínálgattak minket. Ezért a recepteket összegyűjtöttük egy ÍZŐRZŐ könyvecskébe.

Nagyon sok régi dolgot találtunk a régi kincstári házak padlásain, de láttunk olyan tárgyakat is, amelyeket még ma is használnak a háztartásban a falubeliek.

Régen gémes és kerekes kút volt minden udvaron.

Nagyon sok értékes régi ékszer és ruhadarabokat is láttunk.